

DICKENS'TAN HAYAT DERSLERİ

Ölüm Hiçbirimizi
Çok Bekletmez

Hazırlayan: **Dr. Nimet Karadağ**

hayykitap

Hayykitap - 946
Edebiyat - 207
Özel Bir Seçki: Hayat Dersleri 14

Charles Dickens'tan Hayat Dersleri

Hazırlayan: Dr. Nimet Karadağ

Hayykitap Edebiyat Yayın Yönetmeni

Caner Yaman

Proje Koordinatörü
Mecit Ömür Öztürk

Kapak ve Sayfa Tasarımı
Hızlı Tasarımcı Ali Gürsoy

ISBN: 978-625-7479-41-7

1. Baskı: İstanbul, Kasım 2021

Baskı: Yıkılmazlar Basım Yay.
Prom. ve Kağıt San. Tic. Ltd. Şti.
15 Temmuz Mah. Gülbahar Cad. No: 62/B
Güneşli - İstanbul
Sertifika No: 45464
Tel: 0212 630 64 73

Hayykitap

Zeytinoğlu Cad. Şehit Erdoğan İban Sk.
No: 36 Akatlar, Beşiktaş 34335 İstanbul
Tel: 0212 352 00 50 Faks: 0212 352 00 51
info@hayykitap.com
www.hayykitap.com
facebook.com/hayykitap
instagram.com/hayykitap
twitter.com/hayykitap
Sertifika No: 12408

©Bu kitabın tüm hakları
Hayygrup Yayıncılık A.Ş.'ye aittir.
Yayınevimizden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen
alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez,
çoğaltılamaz, yayımlanamaz.

DICKENS'TAN HAYAT DERSLERİ

Ölüm Hiçbirimizi
Çok Bekletmez

Hazırlayan: **Dr. Nimet Karadağ**

Çağının En Sevilen Romancısı: Charles Dickens

19. yüzyılın en güçlü ve en sevilen yazarlarından, keskin zekâsı, nüktedanlığı ve muhteşem hayal gücünün süslediği eserleriyle dünya edebiyatına damgasını vuran bir İngiliz romancı, Charles Dickens.

Çocukluğunun acı deneyimleri, yazacağı romanlarında ölümsüzleşecek karakterleri belirlemesine imkân sağlar. Şöhreti ansızın kazanan ve ölünceye kadar elinde tutan Dickens'in kaliteli kumaşçı genç yaşında fark edilir ve ünü İngiltere'den Almanya'ya, Amerika'ya, Avustralya'ya ve Kanada'ya değin çığ gibi büyür.

Romanlarını kaleme alırken oluşturduğu kahramanların gülünç durumlarına makaraları koyuverip bahtsızlıklarına gözyaşı dökerek kadar kendini işine verir. Bir yapıtına son noktayı koyduğunda sevinç ve hüznü bir arada, oldukça yoğun yaşar. Zira roman karakterleriyle vedalaşmak, sevdiklerinden ayrılmak gibi acı verir ona. Örneğin *Antikacı Dükkânı* isimli yapıtını

Nimet Karadağ

1983, Kırıkkale doğumlu. Lisans ve Yüksek Lisans eğitimini İngiliz Dili ve Edebiyatı, Doktora eğitimini ise Karşılaştırmalı Edebiyat bölümünde tamamladı. Uzun yıllar Hazırlık Okulunda İngilizce dersleri verdi. Evli ve iki çocuk annesidir.

baskıya hazır hale getirdikten sonra şunları söyler: “*Tüm bu insanlardan sonsuza dek ayrılmak zorunda kaldığım için çok üzgünüm, sanırım diğer karakterlerime asla bu kadar bağlanamayacağım.*”

Dickens uzun yıllar, ülkesinde ve dünyanın birçok yerinde, yapıtlarını çok sayıdaki insan topluluklarına okur. Kalabalıkları kendinden geçiren bu okuma etkinliğine duyulan alakayla birlikte Dickens’ın popülerliği zirveye ulaşır.

Dostoyevski İngiliz yazardan etkilendiğini, İngilizler kadar onu sevdiğini söylemekten kendini alamaz. Tolstoy iki kere okuduğu Dickens’ın *David Copperfield* romanının üzerinde bıraktığı güçlü tesiri, George Orwell da *Mister Pickwick’in Serüvenleri* çapında, okuyucuyu kahkahalara boğacak tek bir eser okumadığını ifade eder. Kafka, Walter Benjamin, Ahmet Hamdi Tanpınar da Dickens hayranlarındandır. Virginia Woolf, Dickens’ın düzyazılarında yalnızca güzellik değil, yoğun bir şiirselliğin de bulunduğunu belirtirken Jorge Luis Borges de onun bir dâhi olduğunu söyler. Amerikalı eleştirmen Prof. Harold Bloom, “*Hiçbir 19. yüzyıl romancısı, batta Tolstoy dahi Dickens kadar güçlü değildir; onun yaratı zenginliği neredeyse Chaucer ve Shakespeare ile boy ölçüşür.*” derken, İngiliz edebiyatı denildiğinde ülkemizde ilk aklı gelen isimlerden Prof. Mina Urgan da Dickens’ı 19. yüzyılın en büyük romancısı olarak görür.

O halde böylesine seçkin bir romancı neden

ülkemizde yeterince tanınmamakta, sorusu akla gelebilir.

Dickens’in, ülkesinde ve yurt dışındaki okurlarıyla kurduğu olağanüstü sıcak ilişki, hayattayken dünya ölçeğinde bir star gibi ilgi görmesi, Batı’daki kimi eleştirmen ve yazarların da zihinlerinde oturaklaşmış olan “*popüler olan iyi olmaz*” ve “*balk kötü edebiyatı sever*” peşin hükümüne takılmıştır. Çocukluğunda çektiği acıların öcünü almak istercesine yoksul, haksızlığa uğramış, önemsenmemiş, terk edilmiş çocuklara destek olmak gayesiyle romanlarında onları konu edinmiş fakat çocuklar üzerinden duygu sömürsü yaptığı gerekçesiyle kimilerince eleştirilmiştir Dickens. Oysaki Dickens’ın, şehvetleri tahrik ederek okuyucuyu kendine çekmek amacıyla o dönemin ve günümüzün pek çok yazarının da sıkça başvurduğu cinselliğe pek az yer vermesi, böyle ince hesaplara tevessül etmediğine bir delil olarak değerlendirilebilir. Romanlarında, ülkesindeki yanlışlara yüksek sesle değil yüzeysel değindiği de bir diğer tenkit edildiği noktadır lakin bu görüşe katılmayan edebiyatçılar da az değildir.

Stefan Zweig ve George Orwell gibi bazı yazarların Dickens’a hayranlıklarını saklamadıkları halde, yaptıkları birtakım eleştiriler de bu negatif imajın oluşmasında pay sahibidir. Yazar Tuncay Birkan, dünya edebiyatıyla ülkemiz okurları arasında köprü vazifesi gören entelektüel, eleştirmen, yazar ve yayıncılarımızın da bu gibi tenkitlerden etkilenmesinin, Dickens’ın okur nezdinde

vasat bir yazar gibi algılanmasına sebep olduğunu söyler. İngiliz yazarın bazı önemli yapıtlarının ülkemizde çocuklara uygun şekilde kısaltılarak basılması, eserlerinin birçoğunun tercümesinin yakın tarihlerde ancak gerçekleşmiş olması, hâlen çevrilmeyen yapıtlarının da mevcudiyeti ortadayken, böylesine bir dâhi kalemin hakkıyla tanınması nasıl mümkün olabilir ki zaten?

Dickens gibi dev bir yazarı, hayat hikâyesi ve eserlerinden en çarpıcı kesitlerle yakından tanımak isterseniz elinizde doğru kitabı tutuyorsunuz demektir.

Nimet Karadağ

Kem gözlü olmaktansa kör olmak daha iyidir.

≈

Bir memleketin ilerlemesi ev ve ailedeki sevecenliğe bağlıdır.

≈

Güneş her gün batıyor ve her an biri ölüyor, herkesin başına gelen bir şeyden korkmamamız gerekiyor. Herkesin kapısını çalan ayak sesi bir yerlerde duyuldu diye kendimize hâkim olamayacaksa eğer, şu dünyada sahip olduğumuz her şey elimizden kayıp gider. Hayır! Yola devam et! İster tahta ayakkabıyla ister yumuşak ayakkabıyla, ama devam et! Tüm zorluklara rağmen yola devam et ve yarışı kazan!

Ertelemek zamandan çalmaktır. Yakala onu!

≈

Boş duranın aklından bir dolu şeytanlık geçer.

≈

Gencecik insanların o bomboş odalara kapanıp her gece sabahlara kadar bir şeyler okuya okuya sonunda kafalarının kazan gibi olduğu, zihin melekelerinin zaafa uğradığı, şafak aydınlığı da hiçbirine şuncacık zindelik katmadan, sağlıklarına yaramadan gençlik enerjilerinin tamamını gayritabii bir tutkuyla hayattan kopuk köhne kitaplara hasrederek o yükün altında yıkıldıkları o zamanları siz nereden bileceksiniz?

≈

Ölüm, yangın ve hırsızlık karşında bütün insanlar eşit olup çıkarlar.

≈

“Hayır, efendim. Bay Winkle artık evinde kalıyor. Evlendi.”

“Evlendi mi!” Pott’un gözünü hiddet bürüdü. Durdu, sırttı, hınçtan kısılmış bir sesle, “Oh olsun ona!” dedi.

Bütün ayrılıklar o nihai son ayrılığı haber verdiğine göre, aşına olduğumuz birinden yoksun kalan boş odalar, sizin ya da benim odamın günün birinde nasıl görüneceğini matemle fısıldıyorlar.

≈

Hayatta öyle mevkiler vardır ki getirdikleri daha esaslı yararların yanı sıra kendilerine özgü kılıklar sayesinde özel bir ağırbaşlılık ve değer kazanırlar. Mareşalin üniforması, piskoposun ipek kaftanı, avukatın cüppesi ve kilise yazmanının kokartlı şapkası vardır. Piskoposun kaftanını ve kilise yazmanının kokartlı şapkasıyla altın sırmasını alırsanız ne kalır geriye? İnsanoğlu eninde sonunda insandır. Onları istediğiniz kadar yükseltin, daha yüksek, daha önemli mevkilere getirin. İpek kaftanlarıyla kokartlı şapkalarını aldığınız zaman eski ağırbaşlılıklarını kaybedecekler ve halk üzerinde eskisi kadar etki kuramayacaklardır. Saygınlığın ve hatta bazı kere kutsallığın, giyilen yelek ve ceketle ilişkisi birçok kişinin sandığından daha çoktur.

≈

Gün geldi geçti. Gün mü? Yoktu böyle bir şey! Gelmesiyle geçmesi bir oldu ve gece indi gene-bir gece ki hem alabildiğine uzun hem de kısa mı kısa! O korkunç sessizliğiyle upuzun-saatlerin uçup geçmesiyle kısacık.

Keşke bazı anneler kızlarını evlendikten sonra rahat bıraksalar ve böyle şiddetli sevmeseler. Talihsiz bir kadını dünyaya getirmekten tek çıkarlarınının -Tanrı beni affetsin ama sanki o, getirilmeyi rica etmiş ya da gelmek istemiş gibi- bunu onun burnundan getirme özgürlüğü olduğunu sanıyorlar.

≈

Yontulup incelmeyi doğru yoldan beceremezsen eğri yoldan hiç beceremezsin. Onun için, bir daha o şeylerden sakın söyleme, iki gözüm, doğru yaşa, için rahat ölürsün.

≈

Eğer başka çocuklar da anlaşılmamaktan, yanlış anlaşılmaktan benim çocukken korktuğum kadar korkuyorlarsa (ki olasıdır çünkü çocukluğumda bir hilkat garibesi olduğumu hiç sanmıyorum) bu korku birçok suskunluk ve yalanların müsebbibidir.

≈

Yüreklerinde güçlü sevgi ve insanlık olmayan, merhametli ve cömert Tanrı'ya minnet duymayan kimseler asla mutluluğa ulaşamazlar.

Bilgili olan her kişi işe bilgisizlikten başlamak zorundadır. Başında tacıyla tahtında oturan kral bile, o parlamento yasalarını çıkartabilmek için ne yaptı? Prensiğe yükseldiği zaman alfabeyi öğrenmekle başladı işe.

≈

Giyim kuşam konusunda aşırı titizliğe büyük adamlarda az rastlanır.

≈

Evlilikte olabilecek en büyük uyumsuzluk, zihin ve hedef uyumsuzluğudur.

≈

Moda da insanlar gibidir. Gelir ama ne zaman, niçin, nasıl geldiği bilinmez; sonra gider ama yine, ne zaman, niçin, nasıl gittiği bilinmez. Bana kalırsa bu açıdan bakıldığında her şey hayat gibi.

≈

Yaşarken kendi ördüğüm zincirleri taşıyorum. Her halkasını kendim ördüm, uzattıkça uzattım. Kendim isteyerek kuşandım bu zinciri, kendim isteyerek taşıdım.

İnsanlar güneşi bütün ihtişamıyla görebilmek için erken kalkmalılar zira parlaklığının bütün gün sürdüğü çok enderdir. Bir günün sabahı ile hayatın sabahı birbirinin o kadar aynısıdır ki!

≈

Umutsuzluk, felaketin ilk zalim saldırısına nâdiren eşlik eder. Sinanmamış arkadaşlıklara hâlâ güvenir insan; mutlu günlerinde dostların ihtiyaç duyulmazken bol keseden sundukları hizmetleri hatırlar; mutlu tecrübesizliğinden ötürü henüz umudunu yitirmemiştir ve ilk şokun altında ne kadar eğilse de hayal kırıklığı ve ihmallerin sam-yeli altında boynu bükülene kadar o umut, yüreğinde kısa bir süre canlanır.

≈

Yeryüzü karanlık gölgelerle doludur ama karşılaştırılacak olursa ışıltısı daha güçlüdür. Bazı insanların gözleri, yarasalar ve baykuşlar misali, aydınlıktan çok karanlıkta iyi görür. O tür görme gücü olmayan bizlerse, onca zamanımızı birlikte geçirmiş olduğumuz muhayyel dostlarımızı, üzerlerine vuran bir anlık gün ışığı altında görmeyi yeğleriz.

≈

Ölüm hiçbirimizi çok bekletmez. Sabret, biraz sabret! Hepimizin sırası çarçabuk gelecek!

Sonunda suya atlanacaksa kıyıda oyalanmanın anlamı yok.

≈

Kendi kendilerini dolandıranların yanında dünyanın başkaca tüm dolandırıcıları hiç kalır. Ben de bu tür yutturmacalarla kendimi aldattım.

≈

Hastalıkla üzüntü nasıl bulaşıcıysa neşe, iyimserlik ve kahkaha da öyle, insandan insana geçer.

≈

Eğer bilgi yalnızca beyni geliştirmeye hizmet ederse sınırlı bir etkisi vardır. Fakat kalbi de aynı ölçüde geliştirirse o zaman yaşama ve ölüme, ruha ve bedene hâkim olarak tüm dünyayı fetheder.

≈

Her günün ölen umudundan ertesi gün yaşayacak olan yeni bir umut doğuyordu.

≈

İçten gelen bir söz bir nutka bedeldir.

≈

Herkes kendi kendinin en yakın dostudur. Dünyada hiç kimsenin kendisi kadar yakın dostu yoktur. Yalnız bazen de insanlar kendi kendilerinin en büyük düşmanı olurlar.

Bu kitabın sayfalarında keskin zekâsı, nüktedanlığı ve muhteşem hayal gücünün süslediği eserleriyle 19. yüzyılın en güçlü ve en sevilen yazarlarından İngiliz romancı Charles Dickens'ın yaşam öyküsünü ve yapıtlarındaki en çarpıcı kesitleri bulacaksınız.

hayykitap

25 TL
KDV'DEN MUAFTIR

ISBN: 978-625-7479-41-7

9 786257 479417